

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2005-3002/21-0006
Dok.: RKK40039

FORELØBIGT NÆRHEDSNOTAT

vedrørende forslag til Rådets rammeafgørelse om bekæmpelse af organiseret kriminalitet (KOM (2005) 6 endelig)

1. Formålet med forslaget

Kommissionen har den 19. januar 2005 fremsat forslag til Rådets rammeafgørelse om bekæmpelse af organiseret kriminalitet (KOM (2005) 6 endelig). Forslaget er modtaget i dansk sprogversion den 4. marts 2005.

Formålet med forslaget, som skal erstatte den fælles aktion 1998/733/RIA af 21. december 1998 om at gøre det strafbart at deltage i en kriminel organisation i Den Europæiske Unions medlemsstater, er ifølge Kommissionen at styrke den fælles indsats mod organiseret kriminalitet i EU, bl.a. ved indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning vedrørende strafbare handlinger med forbindelse til deltagelse i en kriminel organisation samt ved fastsættelse af krav til de strafretlige sanktioner på området.

Hovedelementerne i initiativet er:

- fastlæggelse af en definition af begrebet "kriminel organisation"
- regler for, hvilke handlinger med forbindelse til deltagelse i en kriminel organisation som skal være strafbare. Sådanne handlinger omfatter efter forslaget lederskab af en kriminel organisation samt handlinger begået af enhver person, som forsætligt og med kendskab til enten formålet med organisationen og dennes almindelige kriminelle virksomhed eller dens

hensigt om at begå strafbare handlinger aktivt deltager i organisationens kriminelle virksomhed

- fastsættelse af mindstekrav til maksimalstrafferammen for strafbare handlinger med forbindelse til deltagelse i en kriminel organisation, jf. ovenfor. Sådanne handlinger skal kunne straffes med henholdsvis 10 år (lederskab af kriminel organisation) og 5 år (handling begået af enhver person, som forsætligt og med kendskab til enten formålet med organisationen og dennes almindelige kriminelle virksomhed eller dens hensigt om at begå strafbare handlinger aktivt deltager i organisationens kriminelle virksomhed)
- krav om, at forbrydelser, som er omfattet af forslaget, og som begås inden for rammerne af en kriminel organisation, skal kunne straffes med strengere frihedsstraffe end dem, der ellers efter national ret kan anvendes for den pågældende forbrydelse
- mulighed for, at medlemslandene kan bestemme, at der kan ske strafnedsættelse i sager, hvor gerningsmanden har opgivet sin kriminelle virksomhed og samarbejder med myndighederne med henblik på at bidrage til sagens opklaring
- krav om, at juridiske personer kan gøres ansvarlige for handlinger med forbindelse til deltagelse i en kriminel organisation og straffes med effektive sanktioner
- krav om, at medlemsstaterne – som minimum – skal have såkaldt strafferetlig jurisdiktionskompetence (dvs. skal kunne foretage strafferetlig forfølgning) i de tilfælde, hvor en strafbar handling helt eller delvis er begået på dens område, uanset hvor den kriminelle organisation er baseret eller udfører sin kriminelle virksomhed.

Herudover indeholder rammeafgårelsen visse bestemmelser om koordination af retsforfølgning og beskyttelse af og hjælp til ofre for organiseret kriminalitet.

Forslaget er fremsat under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 29, hvoraf det bl.a. fremgår, at Unionen skal forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, artikel 31, stk. 1, litra e, hvoraf det fremgår, at fælles handling vedrørende retligt samarbejde i kriminalsager bl.a. omfatter gradvis vedtagelse af foranstaltninger til fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for organiseret kriminalitet, terrorisme og ulovlig narkotikahandel samt artikel 34, stk. 2, litra b, hvoraf det fremgår, at Rådet med henblik på at bidrage til opfyldelse af Unionens målsætninger på initiativ af en medlemsstat eller Kommissionen kan vedtage rammeafgårelser om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

2. Kommissionens vurdering af nærhedsprincippet

I begrundelsen for forslaget er der redegjort for de seneste års overvejelser vedrørende bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, herunder bl.a. EU's strategi for forebyggelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet for begyndelsen af det nye årtusind (2000/C 124(01)) samt Kommissionens meddelelse af 29. marts 2004 om visse foranstaltninger, der bør indføres til bekæmpelse af terrorisme og andre former for grov kriminalitet.

I meddelelsen har Kommissionen lagt op til, at den gældende fælles aktion af 21. december 1998 om at gøre det strafbart at deltage i en kriminel organisation i Den Europæiske Unions medlemsstater (1998/733/RIA) skal erstattes af en rammeafgørelse, som efter Kommissionens opfattelse vil gøre det muligt at sikre den nødvendige samordning af bekæmpelsen af kriminelle grupper.

Kommissionen er af den opfattelse, at målene for den planlagte retsakt ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne alene, men bedre kan gennemføres på unionsplan. Kommissionen finder således, at Unionen kan træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. forslagets betragtning 7.

3. Regeringens foreløbige vurdering af nærhedsprincippet

Regeringen finder på det foreløbige grundlag, at nærhedsprincippet må anses for overholdt, da formålet med forslaget som nævnt er at styrke EU's indsats mod organiseret kriminalitet, der meget ofte er af grænseoverskridende karakter, gennem en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning vedrørende strafbare handlinger med forbindelse til deltagelse i en kriminel organisation samt ved fastsættelse af krav til de strafferetlige sanktioner på området.